

Máte potápěčského zdravotního technika?

Na mnoha expedicích, operacích a projektech, kterých jsem se účastnil, ať už vojenských, průzkumných nebo vědeckých, v týmu vždy existovalo několik členů ovládajících základní dovednosti. Naprosto nutná je také přítomnost lékaře, pokud možno obeznámeného s typy zranění a nemocí, které se pravděpodobně vyskytnou přímo v místech prováděných činností.

Absolvování kurzu první [pomoci](#) by mělo být samozřejmostí. Dodává důvěru při řešení situací, umožňuje pomáhat těm, kteří to potřebují, a navozuje pocit jistoty, že někdo může poskytnout pomoc, pokud se něco pokazí. V základním kurzu se nemusí naučit dovednosti pro řešení traumatictějších, komplikovanějších nebo specializovaných problémů, zejména pokud se nacházíme mimo dosah běžné podpory zajišťované záchrannými službami, např. v pobřežních vodách, v jeskynním systému nebo v odlehle části světa.

Pokročilý kurz pro zdravotnického technika, stejně jako jiné zdravotnické kurzy, které jsem absolvoval jako součást své role v horských i jeskynních záchranných týmech, jde do větší hloubky a nabízí nácvik pokročilejších dovedností. Tyto dovednosti mohou zachránit životy tam, kde lidé, kteří mají pouze výcvik pro poskytování první pomoci, mohou selhat. Některá zranění a nemoci, kterým jsme jako potápěči potenciálně vystaveni, se nepodobají žádným jiným formám zdravotních problémů, proto nejsou pokryty standardním kurzem. Problémy jako bodnutí medúzy nebo prasklé ušní bubínky sice nejsou mimo potápěčský svět neznámé, ale vyskytují se poměrně zřídka. Jiné však, jako je např. dekompresní onemocnění, se projevují pouze u potápěčů, a proto vyžadují specializovaný typ zdravotnického technika - **potápěčského zdravotního technika.**

Zúčastnil jsem se kurzu vedeného instruktorkou DAN Europe a zakladatelkou The Diver Medic Chantelle Newman. Tento kurz obvykle trvá deset dní, ale nyní existuje možnost seznámit se s významnou částí teoretických prvků online ještě před tím, než se zúčastníte pěti dnů praktické prezenční výuky. Online osnovy pokrývají celou škálu témat pomocí snímků, četby, audio a video materiálů a student je může projít vlastním tempem tak, jak to vyhovuje jeho časovým možnostem. Já často pracuji ve velmi neobvyklých hodinách, dnech i týdnech, navíc mám zpravidla velmi nabitý program, proto je v mém případě vyloučené, že bych se někdy dokázal uvolnit na celé dva týdny, abych se tohoto kurzu zúčastnil. Díky **práci** online trvající několik týdnů před **pětidenním skupinovým prezenčním kurzem** však toto bylo zvládnutelné.

V základním kurzu se nemusí naučit dovednosti pro řešení traumatictějších, komplikovanějších nebo specializovaných problémů, zejména pokud se nacházíme mimo dosah běžné podpory zajišťované

záchrannými službami, např. v pobřežních vodách, v jeskynním systému nebo v odlehle části světa.

Ačkoli ve světě po covidu 19 jsme začali více pracovat systémem online a často využívat tzv. virtuální učení, některé předměty je třeba vyučovat, praktikovat a prozkoumávat „přímo na tělo“. Je naprosto nezbytné, aby druhý týden výuky proběhl prezenčně a společně s ostatními studenty umožnil každému jedinci klást otázky, diskutovat o různých zkušenostech z reálného světa a alternativních názorech tak, aby si každý mohl vytvořit co nejširší a nejrealnější obraz potenciálních scénářů, úskalí a řešení.

Při prezenční výuce také existuje možnost procvičovat používání diagnostického zařízení na skutečných lidech, procházet realistické scénáře a používat praktické léčebné metody, některé na spolužácích a jiné na lékařských figurínách s nutným ohledem na bezpečnost. Tato praxe je nezbytná, protože kurz není navržen tak, aby pouze poskytoval teoretickou úroveň znalostí pro absolvování písemné zkoušky, ale aby z něj vycházeli lidé schopni pomáhat ostatním v reálném světě.

Tento kurz, a to jak online, tak i prezenční, obsahuje všechny předměty zahrnuté do základního a pokročilého kurzu první pomoci, ale také se podrobně zabývá měřením, zaznamenáváním, vyhodnocováním a interpretací příznaků a symptomů zraněných, aby se dospělo k závěru, jaký má být nejlepší postup. Tyto techniky zahrnují použití zařízení pro monitorování a testování **hladiny glukózy v krvi, srdeční frekvence, saturace tkáně kyslíkem, krevního tlaku a moči**. Informace získané díky těmto metodám umožní absolventovi diagnostikovat a léčit mnohem více problémů než jedinci vyškolenému pouze na poskytování první pomoci. Nabízejí se také instrukce o pokročilejších technikách a souvisejícím vybavení pro **pokročilé ovládnání dýchacích cest, obvazování ran a dlahování, řešení zubních problémů, šití, katetrizaci a intravenózní infuzi**.

Tyto dovednosti mohou zachránit životy tam, kde lidé, kteří mají pouze výcvik pro poskytování první pomoci, mohou selhat.

Navíc jsou zde témata specifická pro potápěče. Ve skutečnosti jsem zjistil, že nehody vyskytující se během výletu za potápěním bývají méně neobvyklé, i když ne nutně méně závažné, jako jsou tržné rány, zlomeniny kostí, vykloubené klouby, otřes mozku, anafylaxe, hypotermie, úpal, infarkt a další. Byl jsem svědkem více nehod, které se staly na lodi než pod vodou. Takže i základní lékařské dovednosti jsou velmi důležité. Ale na rozdíl od standardního lékaře musíme být jako potápěči schopni vypořádat se jak s těmito běžnějšími problémy, tak i s těmi, které jsou specifické pro potápění.

Již jsem zmínil, že **dekompresní onemocnění**, ale další problémy by se mohly týkat **poškození uší, dutin, plic a očí** v důsledku změn tlaku, které zažíváme, dále pak by mohly zahrnovat vyšší riziko **utonutí, toxicitu kyslíku, otravu oxidem uhelnatým** nebo **oxidem uhličitým**. Mnohé z nich se pravděpodobně nevyskytnou na pevnině, ale při potápění mohou být poměrně běžné. Kurz se neustále doplňuje a aktualizuje, takže jsem v něm nedávno objevil další předměty, jako je **rekompresa ve vodě** a improvizovaná medicína, což jsou užitečná témata pro případy a nouzové situace ve vzdálených lokalitách. Aktualizovaný kurz také obsahuje předmět **potápění dětí**, což odráží rostoucí počet mladších lidí, kteří se do tohoto sportu zapojují.

Úkolem zdravotnického technika pracujícího na pohotovosti není léčit lidi. Jeho cílem je zastavit nebo alespoň zpomalit zhoršování zdravotního stavu pacienta natolik, aby se dostal do nemocnice, kde je dostatek specialistů a vybavení, aby se tam stav pacienta stabilizoval a zahájil proces jeho zlepšování. Kurz první pomoci má umožnit, aby záchránce ovládal základní dovednosti potřebné pro řešení jednoduchých problémů, prostě aby pacient zůstal naživu, dokud nedorazí záchranné služby. V kurzu pro **potápěčského zdravotního technika** se učí a procvičují dovednosti potřebné pro řešení mnohem komplikovanějších a vážnějších situací a díky těmto dovednostem se poskytuje podpora zraněnému po delší dobu.

Není přehnané říci, že tyto dovednosti mají rozhodující vliv na situaci, která by jinak vedla k úmrtí.

Dodatečné dovednosti nutné pro správné vyhodnocení a řešení nebezpečných situací souvisejících s nebezpečími specifickými pro potápění jsou mimořádně důležité při potápění v odlehlých částech světa. A tato odlehlost nemusí znamenat pobyt někde v amazonském jezeře nebo hluboko v indonéském jeskynním

systému, ale může se jednat o pobyt na potápěčském člunu nebo na palubě lodi, která může být vzdálená mnoho hodin od odborné pomoci a přitom se jedná o situaci, se kterou by se běžný lékař, nevyškolený v hyperbarické medicíně, vypořádal jen velmi obtížně. Není přehnané říci, že tyto dovednosti mají rozhodující vliv na situaci, která by jinak vedla k úmrtí.

Poprvé jsem absolvoval takový kurz téměř před 20 lety, a to v britských ozbrojených silách, jmenoval se tehdy Defence Diver Medical Technician. Od té doby jsem se každých pár let requalifikoval, abych si své dovednosti a certifikáty obnovoval a udržel. Nejen že mi to dodává sebedůvěru pro poskytování pomoci tam, kde je jí potřeba, ale získávám dovednosti, které zajišťují, že má pomoc bude skutečně užitečná. Život s potápěním, ať již jako s profesí nebo s koníčkem, je cesta vyznačující se neustálým shromažďováním dalších a dalších znalostí a zkušeností. A znalosti získané na tomto kurzu by mohly zachránit život.

O kurzu DMT

Kurz **Diver Medic Technician** (Potápěčský zdravotní technik) je určen pro všechny potápěče, kteří se zabývají rekreačním, technickým, vědeckým, vojenským, policejním, požárním a veřejným potápěním a pro potápěče pracující ve vzdálených lokalitách. V tomto kurzu se učí dovednosti potřebné k řešení potápěčských nouzových situací. Scuba potápěči čelí poněkud odlišným situacím ve srovnání s komerčními potápěči pracujícími ve velmi nebezpečných situacích, nicméně nehodovost a úmrtnost mezi rekreačními potápěči je vyšší a jejich úroveň zdravotního výcviku nižší.

Kurz Diver Medic Technician vás nenaučí, jak se potápět, ale naučí vás, jak zachraňovat životy a pomáhat při léčbě zranění souvisejících s potápěním. Naučí vás, jak pracovat pod tlakem a učinit správná a důležitá

rozhodnutí zachraňující život. Obsah zahrnuje: vyhodnocování nehod a stavu pacientů, anatomii člověka, metody monitorování životních funkcí, metody pro péči o zraněného na místě a během přepravy, vyšetření a ovládní dýchacích cest i s použitím pomůcek, podávání kyslíku, CPR a AED, zvládní drobného i katastrofického krváčení, šití, postupy při otravách a mnoho dalšího.

O autorovi

[Andy Torbet](#) je Skot zabývající se průzkumy pod vodou, profesionální jeskynní potápěč, parašutista, potápěč věnující se volnému potápění, horolezec, filmař a televizní moderátor. Andy je dlouholetým členem a velvyslancem DAN Europe.

Překladatel: [Klement Hartinger](#)